

تاریخ تصویب: ۱۳۲۸/۰۴/۳۰

قانون اجازه الحاق دولت ایران به مقررات هواپیمایی کشوری بین المللی

قانون اجازه الحاق

دولت ایران به مقررات هواپیمایی کشوری بین المللی

مصوب ۳۰ تیر ماه ۱۳۲۸

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد هواپیمایی کشوری بین المللی مورخ ۱۶ آذر ۱۳۲۳ مطابق هفتم دسامبر ۱۹۴۴ مشتمل بر بیست و دو فصل و نود و شش ماده و پروتکل اضافی متضمن ماده ۹۳ مکرر مورخ ۱۵ اردیبهشت ۱۳۲۶ مطابق ششم مه ۱۹۴۷ و قرارداد ترانزیت هواپیمایی بین المللی مورخ ۱۶ آذر ۱۳۲۳ مطابق هفتم دسامبر ۱۹۴۴ مشتمل بر شش ماده را که در تاریخ ۱۶ آذر ۱۳۲۳ مطابق ۷ دسامبر ۱۹۴۴ به امضاء رسیده است تصویب و به دولت اجازه می دهد اسناد مصوبه آن را به دبیرخانه سازمان هواپیمایی کشوری بین المللی تسلیم نماید.

این قانون که مشتمل بر یک ماده و متن قرارداد ضمیمه است در جلسه سی ام تیر ماه یک هزار و سیصد و بیست و هشت به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قرارداد هواپیمایی کشوری بین المللی

مقدمه:

نظر به این که پیشرفت و توسعه هواپیمایی کشوری بین المللی در آینده می تواند کمک زیادی برای ایجاد و حفظ مودت و حسن تفاهم بین ملل و مردم دنیا باشد و در عین حال سوء استفاده از آن ممکن است موجب اختلال امنیت عمومی گردد و نظر به این که دولتهای امضاکننده این قرارداد علاقمند هستند که از تصادم اجتناب نموده و همکاری بین ملل و مردم را که آرامش و امنیت جهان متکی به آن است توسعه بدهند لذا دول امضاکننده ذیل نسبت به پاره‌ای اصول و ترتیبات برای این که هواپیمایی کشوری بین المللی در وضع مطمئن و منظم توسعه یابد توافق حاصل کردند همچنین توافق حاصل نمودند که سرویسهای حمل و نقل هوایی بین المللی ممکن است بر اساس تساوی موقعیت استقرار یافته و با اصول محکم اقتصادی عمل نماید بنا بر مراتب مزبوره این قرارداد را به این منظور منعقد نمودند:

قسمت اول - هوانوردی

فصل اول - اصول کلی و اجرای قرارداد

حق حاکمیت

ماده ۱ - کشورهای متعاقد قبول دارند که هر کشوری حق حاکمیت تام و مطلق نسبت به فضای مافوق قلمرو خود دارد.

قلمرو

ماده ۲ - از نظر این قرارداد قلمرو یک کشور عبارت خواهد بود از اراضی و آبهای ساحلی متصل به آن که تحت حاکمیت یا قیمومت - حمایت و یاتحت‌الحمايگی آن کشور قرار دارد.

هواپیماهای دولتی و کشوری

ماده ۳ - الف - این قرارداد فقط شامل هواپیماهای کشوری خواهد بود و درباره هواپیماهای دولتی قابل اجرا نمی‌باشد.

ب - هواپیماهایی که در خدمت نظامی و گمرکی و شهربانی به کار برده می‌شوند هواپیماهای دولتی محسوب خواهند شد.

ج - هیچ هواپیمای دولتی یک کشور متعاقد نباید بدون اجازه یا به وسیله موافقتنامه مخصوص یا طور دیگر طبق شرایط آن بر فراز و قلمرو کشور دیگر پرواز نماید و یا در آنجا فرود بیاید.

د - کشورهای متعاقد تعهد می‌نمایند که هر موقع مقرراتی برای هواپیماهای دولتی خود وضع می‌کنند تأمین سلامتی هوانوردی کشوری را مراعات نمایند.

سوء استفاده از هواپیمایی کشوری

ماده ۴ - هر کشور متعاقدی موافقت می‌نماید که هواپیماهای کشوری را به منظور انجام مقاصدی که با مقررات این قرارداد مغایرت داشته باشد مورد استفاده قرار بدهد.

فصل دوم - پرواز بر فراز قلمرو کشورهای متعاقد

حق پرواز خارج از برنامه

ماده ۵ - هر یک از کشورهای متعاقد موافقت می‌نماید که کلیه هواپیماهای سایر کشورهای متعاقد که در سرویس هواپیمایی بین‌المللی اشتغال نداشته‌باشد حق دارند به شرط رعایت مقررات این قرارداد بر فراز قلمرو آن پرواز نمایند و یا به طور ترانزیت بدون توقف از آنجا عبور کنند و همچنین بدون احتیاج به کسب اجازه قبلی برای مقصودهای غیر تجارتي به آنجا فرود بیایند به شرط این که کشوری که بر فراز آن پرواز به عمل می‌آید حق درخواست فرود آمدن را از هواپیما داشته باشد معهداً هر یک از کشورهای متعاقد این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که به جهت تأمین سلامت پرواز از هواپیمایی که مایل به عزیمت به نواحی غیر قابل عبور و یا نواحی که تسهیلات هواپیمایی به قدر کافی در آنجا وجود ندارد بخواهد که راه معینی را طی نماید و یا این که اجازه مخصوصی برای این قبیل پروازها تحصیل کند و چنین هواپیما هر گاه مسافر بار یا پست برای کرایه یا اجرت غیر از مسافر بار و پستی که در سرویسهای منظم بین‌المللی هستند داشته باشد به شرط رعایت مقررات ماده ۷ حق دارد که مسافر و بار و

پست بگیرد و پیاده کند مشروط بر این که هر کشوری که در آنجا این مسافری پست و بارها گرفته یا پیاده می‌شو

ند حق داشته باشد که نظامات شرایط و محدودیتهایی را که لازم می‌داند تحمیل نماید.

پرواز بر حسب برنامه

ماده ۶ - هیچ سرویس هواپیمایی بین‌المللی حق ندارد که در کشور متعاقد دیگر عمل

نماید مگر این که اجازه مخصوص و یا اجازه دیگر از آن کشور داشته و مطابق شرایط

چنین اجازه و یا اختیاری پرواز نموده باشد.

کابوتاژ

ماده ۷ - هر یک از کشورهای متعاقد حق خواهد داشت که از صدور اجازه به هواپیمای

سایر کشورهای متعاقد که جهت حمل و نقل مسافر یا پست و یا کالا در مقابل کرایه یا

اجرت از یک نقطه به نقطه دیگر در قلمرو خود مبادرت به پرواز می‌کند امتناع نماید و

نیز متعهد می‌گردد که داخل هیچگونه ترتیباتی نشود که صریحاً چنین حقی انحصاری به

کشور دیگر یا شرکت هواپیمایی کشور دیگر بدهد و نیز چنین حق انحصاری را از کشور

دیگر برای خود تحصیل ننماید.

هواپیمای بدون خلبان

ماده ۸ - هیچ هواپیمایی که قادر به پرواز بدون خلبان باشد نباید بدون اجازه مخصوص

و طبق مقررات آن اجازه بر فراز کشورهای متعاقد دیگر بدون خلبان پرواز نماید - هر

کشور متعاقد تعهد می‌نماید که پرواز چنین هواپیمای بدون خلبان را در نواحی که برای

پرواز هواپیماهای کشوری آزاد می‌باشد تحت کنترل قرار دهد به طوری که خطری از این

راه متوجه هواپیماهای کشوری نشود.

مناطق ممنوعه

ماده ۹ - الف - هر کشور متعاقدی می‌تواند از نظر ضرورت نظامی و یا تأمین سلامت

عمومی به طور متحدالشکلی پرواز هواپیماهای سایر کشورها را در پارهای مناطق قلمرو

خود محدود نموده و یا ممنوع نماید به شرط این که در اجرای این منظور هیچگونه

تبعیضی بین هواپیماهای آن کشور و هواپیماهای سایر کشورهای متعاقد که در سرویس‌های

منظم هواپیمایی بین‌المللی اشتغال داشته باشند قائل نگردد چنین مناطق ممنوعه

بایستی از نظر موقعیت و مساحت و وسعت توجیهاً طوری باشد که بدون جهت مشکلاتی برای

هوانوردی ایجاد ننماید.

مشخصات چنین مناطق ممنوعه در قلمرو یک کشور متعاقد و همچنین هر نوع تغییرات آن

باید به اسرع اوقات به سایر کشورهای متعاقد و به سازمان هواپیمایی کشوری

بین‌المللی ابلاغ گردد.

ب - هر کشور متعاقدی همچنین این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که در موارد

استثنایی و در موقع خطر و یا از نظر تأمین سلامت عمومی در صورت تأثیر فوری موقتاً

پرواز هواپیماها را در سراسر قلمرو خود و یا در منطقه مخصوص ممنوع نماید به شرط

این که این گونه محدودیت‌ها یا ممنوعیت‌ها بدون رعایت ملیت و تبعیض شامل کلیه

هواپیماهای سایر کشورها بشود.

ج - هر کشور متعاقد می‌تواند طبق شرایطی که تعیین می‌نماید از هر هواپیمایی که داخل در مناطق مذکوره در بند فوق می‌شود بخواهد که در فرودگاهی که در قلمرو خود معین می‌نماید به محض این که عملاً ممکن باشد فرود بیاید.

فرود آمدن در فرودگاه گمرکی

ماده ۱۰ - به استثنای مواردی که تحت مقررات این قرارداد یا اجازه مخصوص هواپیماها می‌توانند از فراز قلمرو یک کشور متعاقد بدون فرود آمدن پرواز نمایند هر هواپیمایی که داخل قلمرو یک کشور متعاقد می‌گردد باید در صورتی که نظامات آن کشور مقرر داشته باشد در فرودگاهی که برای مقاصد گمرکی و سایر بازرسی‌ها تعیین شده فرود بیاید و در موقع مراجعت از قلمرو یک کشور متعاقد هم باید از چنین فرودگاهی عزیمت نماید. مشخصات تمام فرودگاههایی که برای این منظور تعیین شده‌اند توسط آن کشور به چاپ رسیده و به سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی که به موجب قسمت دوم این قرارداد مقرر شده برای توزیع بین تمام کشورهای متعاقد فرستاده می‌شود.

قابل اجرا بودن نظامات هوایی

ماده ۱۱ - به شرط رعایت مقررات این قرارداد قوانین و نظامنامه‌های یک کشور متعاقد راجع به ورود و خروج هواپیماهایی که در هواپیمایی بین‌المللی هستند و یا راجع به هوانوردی و حمل اینگونه هواپیماها بدون تبعیض از نظر ملیت درباره کلیه هواپیماهای کشورهای متعاقد قابل اجرا خواهد بود و هواپیما مکلف است هنگام ورود یا خروج و یا در مدتی که قلمرو آن کشور است قوانین و نظامات فوق را مراعات نماید.

مقررات هوایی

ماده ۱۲ - هر کشور متعاقدی تعهد می‌نماید تدابیری اتخاذ نماید که هر هواپیمایی که بر فراز قلمرو آن به پرواز یا مانور مبادرت می‌کند و هر هواپیمایی که علامت تابعیت آن کشور را دارا می‌باشد در هر کجا که هست مقررات و نظامات مربوط به پرواز و مانور هواپیما را که در آنجا معمول است مراعات نماید.

هر کشور متعاقدی تعهد می‌نماید که نظامات هوایی خود را تا هر اندازه که امکان داشته باشد در این موضوع با آنهایی که به موجب مقررات این قراردادگاه گاهی وضع می‌گردد تطبیق بدهد.

هر کشور متعاقدی تعهد می‌کند کلیه کسانی را که چنین مقررات جاریه را نقض نمایند مورد تعقیب قرار دهد.

نظامات ورود و ترخیص

ماده ۱۳ - قوانین و نظامات یک کشور متعاقد راجع به اجازه ورود و خروج در قلمرو آن کشور در مورد مسافرین عملجات هواپیما و بار از قبیل نظامات مربوط به ورود - ترخیص - مهاجرت - گذرنامه - گمرک - قرنطین باید از طرف مسافرین عملجات و نسبت به بارها در هنگام ورود و خروج و در تمام مدتی که هواپیما در قلمرو آن کشور است مراعات گردد.

جلوگیری از انتشار امراض

ماده ۱۴ - هر کشور متعاهدی موافقت دارد که برای جلوگیری از انتشار وبا - تیفوس (مسری) - آبله - تب زرد - طاعون و سایر بیماریهای واگیردار به وسیله هواپیما تدابیر مؤثری که در هر مورد لازم بداند اتخاذ کند و برای این منظور کشورهای متعاهد یا بنگاههای وابسته به نظارت بین المللی در خصوص تدابیر صحی که نسبت به هواپیما قابل اجرا می باشد مرتباً مشاوره خواهند نمود چنین مشاوره ای نسبت به اجرای هر قرارداد بین المللی که در این موضوع وجود دارد و ممکن است کشورهای متعاهد آن را امضاء نموده باشند خللی وارد سازد.

عوارض فرودگاه و نظایر آن

ماده ۱۵ - هر فرودگاهی که در یک کشور متعاهد برای استفاده عمومی هواپیماهای ملی آن کشور آزاد باشد به شرط رعایت مقررات ماده ۶۸ با شرایط مساوی برای استفاده هواپیماهای کلیه کشورهای متعاهد آزاد خواهد بود این شرایط مساوی در مورد استفاده هواپیماهای کشور متعاهد از کلیه تسهیلات هوانوردی منجمه رادیو و سرویسهای هواشناسی که برای استفاده عمومی و به منظور تأمین سلامت و سرعت هوانوردی مقرر است نیز اجرا خواهد گردید.

هر عوارضی که یک کشور متعاهد برای استفاده از چنین فرودگاهها و تسهیلات هوانوردی به وسیله هواپیماهای کشورهای متعاهد دیگر تحمیل و یا اجازه تحمیل آن را می دهد نباید در موارد ذیل بیشتر باشد:

الف - نسبت به هواپیمایی که در سرویس های منظم بین المللی اشتغال ندارند از میزان عوارضی که هواپیمای مشابه ملی آن کشور که سرویسهای مشابه عمل عمل می کند پرداخت می نمایند.

ب - نسبت به هواپیمایی که در سرویس های منظم بین المللی اشتغال دارند از میزان عوارضی که هواپیمای مشابه ملی آن کشور که در سرویسهای مشابه عمل می کند پرداخت می نمایند.

تمام این گونه عوارض باید چاپ شده و به سازمان بین المللی هواپیمایی کشوری فرستاده شود مشروط بر این که هر گاه یک کشور ذینفع نسبت به عوارضی که برای استفاده از فرودگاه و تسهیلات آن مقرر شده اعتراض نماید از طرف شورای سازمان مورد تجدید نظر واقع شود شورای سازمان در این موضوع راپورت داده و سفارشهای خود را برای اجرا به کشور یا کشورهای مربوطه ابلاغ خواهد کرد.

هیچ گونه مخارج و تحمیلات و عوارض از طرف هیچ یک از کشورهای متعاهد منحصرأ برای حق ترانزیت از فراز قلمرو آن یا ورود و خروج هیچ هواپیمای یک کشور متعاهد یا اشخاص و یا اموال موجوده در آن عمل نخواهد شد.

بازرسی هواپیما

ماده ۱۶ - مقامات صلاحیتدار هر یک از کشورهای متعاهد حق خواهند داشت که بدون تأخیر غیر موجه هواپیماهای سایر کشورهای متعاهد را هنگام ورود و یا خروج بازرسی

نموده و گواهینامه‌ها و سایر مدارک مشروحه در این قرارداد را بازرسی نمایند.

فصل سوم - تابعیت هواپیما

تابعیت هواپیما

ماده ۱۷ - هر هواپیما تابعیت کشوری را دارد که در آنجا به ثبت رسیده است.

ثبت دوگانه

ماده ۱۸ - هیچ هواپیمایی را نمی‌توان قانوناً در بیش از یک کشور به ثبت رسانید

لیکن ثبت آن ممکن است از یک کشور به کشور دیگر تغییر پیدا کند.

قوانین ملی راجع به ثبت

ماده ۱۹ - ثبت یا انتقال ثبت هواپیما در هر کشور متعاهد طبق قوانین و مقررات آن

کشور انجام خواهد یافت.

علامت‌گذاری

ماده ۲۰ - هر هواپیمایی که در سرویس هوانوردی بین‌المللی اشتغال دارد باید دارای

علائم تابعیت کشور متبوعه خود باشد.

گزارش ثبت

ماده ۲۱ - هر یک از کشورهای متعاهد تعهد می‌نماید که اطلاعات راجع به ثبت و

مالکیت هر هواپیمای مخصوصی را که در آن کشور به ثبت رسیده است به موجب درخواست آن

به سایر کشورهای متعاهد و یا به سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی ارسال دارد. به

علاوه هر یک از کشورهای متعاهد گزارشهایی به سازمان هواپیمایی کشوری طبق مقرراتی

که سازمان وضع خواهد کرد می‌دهد. گزارشهای مزبور متضمن اطلاعات مربوطه‌ای که

ممکن است در دسترس قرارداد و راجع به مالکیت و کنترل هواپیمایی که در آن کشور به

ثبت رسیده و معمولاً در سرویس‌های هواپیمایی بین‌المللی اشتغال دارند خواهد بود

اطلاعاتی که بدین ترتیب به وسیله سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی به دست می‌آید

بر حسب تقاضای سایر کشورهای متعاهد در دسترس آنها گذارده خواهد شد.

فصل چهارم - تدابیر به منظور تسهیل هوانوردی

تسهیل مراسم تشریفات

ماده ۲۲ - هر کشور متعاهدی موافقت می‌نماید که کلیه تدابیر عملی را از راه وضع

نظامات مخصوص و یا به وسائل دیگر به منظور تسهیل و تسریع هوانوردی هواپیماها بین

قلمرو کشورهای متعاهد و برای جلوگیری از تأخیرات غیر ضروری هواپیما و عملجات و

مسافری و بار آن مخصوصاً ضمن اجرای قوانین مربوط به مهاجرت و قرنطینه و گمرک و

ترخیص اتخاذ نماید.

مقررات گمرکی و مهاجرت

ماده ۲۳ - هر کشور متعاهدی متعهد می‌گردد که تا آنجایی که عملی می‌داند طرز اجرای

مقررات گمرکی و مهاجرت را که در هوانوردی بین‌المللی تأثیر دارد به موجب ترتیباتی

که ممکن است طبق این قرارداد هر چند وقت به چند وقت وضع و یا پیشنهاد شود برقرار

سازد. هیچ یک از مقررات این قرارداد مانع ایجاد فرودگاههای بدون گمرک نخواهد بود.

عوارض گمرکی

ماده ۲۴ - الف - هواپیمایی که رفت و آمد و یا عبور از قلمرو کشور متعاقد دیگر پرواز می‌نماید با رعایت مقررات گمرکی آن کشور موقتاً بدون پرداخت عوارض اجازه ورود به او داده خواهد شد. سوخت - روغن‌های ماشین - قطعات یدکی - لوازم معمولی و انبارهایی که در هواپیمایی یک کشور متعاقد است و در موقع ورود و بعد از خروج با خود حمل می‌نماید از عوارض گمرکی و مخارج تفتیش و سایر حقوق و عوارض محلی معاف خواهد بود.

این معافیت شامل هر مقدار از اجناسی که از هواپیما خارج می‌شود نمی‌گردد مگر به موجب مقررات گمرکی کشور متوقف‌فیها که ممکن است مقرر بدارد: "اجناس مزبور تحت نظارت گمرک قرار گیرد".

ب - قطعات یدکی و تجهیزاتی که به وسیله هواپیمایی کشور متعاقد برای الحاق به هواپیما و یا استفاده به وسیله هواپیمایی آن کشور که در سرویس هوانوردی بین‌المللی شرکت دارد داخل قلمرو کشور متعاقد دیگر می‌شود از عوارض گمرکی معاف می‌باشد ولی این اشیاء مشمول مقررات کشور مزبور خواهد بود که ممکن است مقرر دارد تحت نظارت و بازرسی گمرک قرار گیرد.

هواپیما در مخاطره

ماده ۲۵ - هر کشور متعاقدی به عهده می‌گیرد تا آنجایی که عملی بداند اقداماتی جهت مساعدت با هواپیمایی که در قلمرو آن کشور دچار خطر می‌گردند به عمل آورد و همچنین به مالکین هواپیما یا مقامات کشوری که هواپیما در آنجا به ثبت رسیده با نظارت مقامات مربوطه خود اجازه دهد که عنداللزوم تدابیری جهت مساعدت به هواپیما معمول دارند هر کشور متعاقد برای جستجوی هواپیمای مفقودالثر تشریک مساعی خواهد نمود. این قبیل تشریک مساعی به طور هماهنگ و به وسیله اتخاذ تدابیری خواهد بود که گاه گاه به موجب این قرارداد ممکن است سفارش شود.

رسیدگی به حادثه‌ها

ماده ۲۶ - چنانچه حادثه‌ای برای یک هواپیمایی کشور متعاقدی در قلمرو کشور متعاقد دیگر رخ دهد و موجب مرگ یا جراحت شدید شود و یا ظاهر گردد که نقص فاحش فنی در هواپیما یا تسهیلات هوانوردی بوده کشوری که در آنجا این حادثه اتفاق افتاده علل حادثه را طبق مقرراتی که ممکن است از طرف سازمان هواپیمایی کشوری سفارش شود در حدود قوانین خود تحقیق خواهد نمود و به کشوری که هواپیما در آنجا ثبت شده اجازه داده خواهد شد که ناظرینی برای حضور در بازرسی به آن کشور اعزام نماید. کشور تحقیق‌کننده گزارش امر و نتایج تحقیقات خود را به کشور ذینفع ابلاغ خواهد نمود. مصونیت از توقیف به عنوان دعوی ثبت اختراع

ماده ۲۷ - الف - در مواقعی که هواپیمایی کشور متعاقدی در حمل و نقل هوایی بین‌المللی اشتغال دارد و با اجازه به قلمرو کشور دیگر وارد شده یا از آنجا به طور ترانزیت عبور می‌کند اعم از این که در آن کشور فرود بیاید یا نه به عنوان این که

ساختمان و مکانیسم و قطعات اضافی یا عملیات هواپیما یا هر گونه ثبت اختراع (پتانت) و نقشه و مدلی که قانوناً از طرف کشوری که هواپیما داخل آن گردیده اعطا شده یا در آنجا به ثبت رسیده است تطبیق نمی کند مورد هیچگونه ضبط و بازداشت قرار نخواهد گرفت و همچنین هر نوع دعوا از هر قبیل و یا هر نوع مداخله از طرف آن کشور یا هر شخصی که در آنجا مقیم است به استناد یکی از عناوین فوق الذکر بر علیه مالک یا راننده هواپیما به عمل بیاید مسموع و پذیرفته نشده و موجب توقیف هواپیما نخواهد گردید.

و نیز موافقت حاصل است که هیچ گونه وجه الضمانی برای مصونیت از معافیت‌های نامبرده (ضبط و توقیف هواپیما) در هیچ موردی از طرف کشوری که هواپیما وارد آنجا شده است مطالبه نگردد.

ب - مقررات بند (الف) این ماده شامل ذخیره قطعات یدکی و لوازمات مربوط به هواپیما و حتی استفاده یا نصب آنها ضمن تعمیر هواپیمای یک کشور متعاهد در قلمرو هر کشور متعاهد دیگر خواهد بود مشروط بر اینکه هر گونه لوازمات و قطعات یدکی که در هواپیما موجود است در داخل آن کشور فروخته یا توزیع نگردد و یا قطعاتی که برای این منظور به هواپیما برده می شود از آن کشور به کشور دیگری به منظور تجارت صادر نشود.

ج - مزایای این ماده فقط شامل کشورهایی خواهد بود که در این قرارداد شرکت دارند و یا:

۱ - کشورهای عضو قرارداد بین المللی راجع به حمایت اموال صنعتی و مواد اصلاح شده آن قرارداد.

۲ - کشورهایی که قوانین ثبت اختراع وضع نموده اند که به وسیله آن اختراعات متعلق به اتباع کشورهای متعاهد که در این قرارداد شرکت دارند کاملاً حمایت می شوند.

تسهیلات هوانوردی و سیستمهای متحدالشکل

ماده ۲۸ - هر کشور متعاهدی متعهد می گردد که حتی الامکان:

الف - در قلمرو خود فرودگاهها و ایستگاههای بی سیم و ایستگاههای هواشناسی و سایر تسهیلات هوانوردی جهت تسهیل حمل و نقل هوایی بین المللی به طور متحدالشکل مطابق دستورالعملی گاه به گاه به موجب این قرارداد توصیه و یا وضع می شود فراهم سازد.

ب - وسایل ارتباطات متحدالشکل رمزها و علائم و علامات مخابراتی و نورافکنها و سایر قواعد را از روی میزان صحیح و مشخص مانند کتاب رمز و کتاب علائم که گاه به گاه طبق این قرارداد ممکن است توصیه و یا وضع گردد قبول و به موقع عمل بگذارد.

ج - در اقدامات بین المللی به منظور طبع و نشر نقشه ها و علائم هوانوردی که طبق موازین مقرر در این قرارداد گاه به گاه ممکن است سفارش و یا مقرر گردد و تشریح مساعی نماید.

فصل پنجم - شرایطی که باید از طرف هواپیما مجری شود

اسنادی که در هواپیما موجود است

ماده ۲۹ - هر هواپیمای کشور متعاهدی که در هوانوردی بین المللی اشتغال دارد

بایستی اسناد و مدارک ذیل را طبق مقررات این قرارداد با خود همراه داشته باشد:

الف - گواهینامه ثبت آن.

ب - گواهینامه قابلیت پرواز آن.

ج - پروانه‌های لازم جهت هر یک از عملیات هواپیما.

د - دفتر روزنامه مسافرت هواپیما.

ه - چنانچه دستگاه بیسیم در آن هواپیما نصب شده باشد پروانه بیسیم آن.

و - صورت اسامی و محل عزیمت و مقصد مسافریین چنانچه مسافری داشته باشد.

ز - دفترچه و اظهارنامه حاوی جزئیات و مشخصات بار در صورتی که حامل بار باشد.

تجهیزات رادیویی هواپیما

ماده ۳۰ الف - هواپیمای هر کشور متعاهدی در داخل و یا بر فراز قلمرو کشور متعاهد

فقط در صورتی می‌تواند دستگاه بیسیم فرستنده با خود داشته‌باشد که پروانه نصب

دستگاه مزبور از طرف مقامات صلاحیتدار کشور که هواپیما در آنجا به ثبت رسیده صادر

گردیده باشد.

استفاده از دستگاه فرستنده در قلمرو کشور متعاهدی که هواپیما در آن جا پرواز

می‌نماید باید بر حسب مقررات جاریه آن کشور باشد.

ب - دستگاه بی‌سیم فرستنده فقط به وسیله عملیات مأمور پرواز هواپیما مورد استفاده

واقع خواهد شد عملیات مذکوره باید دارای پروانه مخصوص این کار صادر از مقامات

صلاحیتدار کشوری که هواپیما در آنجا به ثبت رسیده است بوده باشند.

گواهینامه‌های قابلیت پرواز

ماده ۳۱ - هر هواپیمایی که در هوانوردی بین‌المللی اشتغال دارد باید دارای

گواهینامه قابلیت پرواز باشد این گواهینامه‌ها باید از طرف مقامات صلاحیتدار کشوری

که هواپیما در آنجا به ثبت رسیده صادر و معتبر شناخته شده باشد.

جوازهای کارکنان هواپیما

ماده ۳۲ - الف - خلبان هر هواپیما و سایر عملیات مأمور پرواز که در هوانوردی

بین‌المللی اشتغال دارند باید دارای گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که از طرف

کشوری که هواپیما در آنجا به ثبت رسیده صادر و یا معتبر شناخته شده باشد.

ب - هر کشور متعاهدی این حق را برای خود محفوظ خواهد داشت که از شناسایی

گواهینامه‌های صلاحیت که از طرف کشور متعاهد دیگر به اتباع‌وی به منظور پرواز بر

قلمرو خود اعطاء شده باشد خودداری نماید.

شناسایی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها

ماده ۳۳ - گواهینامه‌های قابلیت پرواز و گواهینامه‌های صلاحیت و اجازه‌هایی که از

طرف کشور متعاهدی که هواپیما در آنجا به ثبت رسیده صادر و یا معتبر شناخته شده از

طرف سایر کشورهای متعاهد به رسمیت شناخته خواهد شد مشروط بر اینکه شرایط و مقرراتی

که طبق آن گواهینامه‌ها یا پروانه‌های نامبرده صادر و یا معتبر شناخته شده با

حداقل استانداردهایی که ممکن است گاه گاه طبق این قرارداد وضع شود برابر یا بالاتر

باشد.

دفتر روزانه مسافرت هواپیما

ماده ۳۴ - برای هر هواپیمایی که در هوانوردی بین المللی اشتغال دارد دفتر روزانه مسافرت تنظیم خواهد شد که در آن خصوصیات هواپیما و عملیات و هر مسافرت آن به ترتیبی که گاه به گاه طبق این قرارداد ممکن است وضع شود ثبت خواهد گردید.

محدودیت‌های حمل بار

ماده ۳۵ - الف - هیچ گونه مهمات و لوازمات جنگی نباید داخل و یا بر فراز قلمرو کشوری به وسیله هواپیمایی که در هوانوردی بین المللی اشتغال دارد حمل گردد مگر با اجازه آن کشور. هر کشوری مقرراتی وضع خواهد کرد که چه کالاهایی جزو مهمات و لوازمات جنگی از نظر این ماده محسوب می گردد رعایت‌های لازمه خواهد شد که مقررات مزبور با توصیه‌هایی که گاه به گاه سازمان هواپیمایی کشوری بین المللی ممکن است در این موضوع بنماید متحدالشکل باشد.

ب - هر کشور متعاهدی این حق را برای خود محفوظ خواهد داشت که به منظور تأمین نظم عمومی با سلامت همگانی حمل اشیاء دیگری را غیر از آنچه در بند الف ذکر شده به کشور یا بر فراز قلمرو خود منع یا محدود سازد مشروط بر این که در این مورد هیچ گونه تبعیضی بین هواپیمای ملی خود که در سرویس هوانوردی بین المللی اشتغال دارد و هواپیماهای کشورهای دیگر که در این سرویس مشغول هستند قائل نگردد و نیز مشروط بر این که هیچ نوع محدودیتی که ممکن است مداخله در حمل و استفاده لوازماتی که برای کار و یا پرواز هواپیما و یا تأمین سلامتی مسافرین و کارکنان آن لازم است تحصیل ننماید.

ادوات عکس برداری

ماده ۳۶ - هر کشور متعاهدی می تواند استعمال ادوات عکس برداری را بر فراز قلمرو خود در هواپیما ممنوع ساخته و یا تحت قواعدی قرار بدهد.

فصل ششم - یکنواخت بودن عملیات هوانوردی و سفارشات مربوط به آن

قبول ترتیبات متحدالشکل عملیات هوانوردی

ماده ۳۷ - هر کشور متعاهدی به عهده می گیرد که برای نیل به اعلا درجه ممکنه در اتحاد شکل در امر نظامات و استانداردها و ترتیبات و سازمان مربوطه هواپیما و کارکنان و خطوط هوایی و سرویسهای کمکی و در کلیه مسائلی که چنین هماهنگی را در امر هوانوردی تسهیل و یا اصلاح خواهد نمود تشریک مساعی نماید.

برای این منظور سازمان هواپیمایی کشوری بین المللی گاه به گاه در مواقع لزوم استانداردهای بین المللی را قبول و جرح و تعدیل خواهد کرد و عملیات و ترتیبات مربوط به موارد زیر را به کشورهای عضو سفارش خواهد نمود:

الف - طرق ارتباط و معاهدتهای هوانوردی از جمله علامتگذاری روی زمین .

ب - مشخصات فرودگاهها و مناطقی که هواپیما در آنجا پائین می آید.

ج - قانون هوا و نظارت حمل و نقل هوایی و عملیات مربوط به نظارت رانندگی در هوا.

د - صدور پروانه جهت رانندگان و کارمندان فنی هواپیما.

ه - قابلیت پرواز هواپیما.

و - ثبت و تشخیص نوع هواپیما.

ز - جمع‌آوری و مبادله اطلاعات هواشناسی.

ح - دفاتر روزانه هواپیما .

ط - نقشجات و جدولهای هواشناسی.

ی - کمک به هواپیما در حال خطر و رسیدگی به حوادث و از این قبیل مسائلی که با سلامتی و نظم و حسن جریان هوانوردی مربوط بوده و گاه به گاه ممکن است ضروری و مناسب به نظر برسد.

عدول از استانداردها و ترتیبات بین‌المللی

ماده ۳۸ - چنانچه برای کشوری غیر عملی باشد که از هر حیث یکی از استانداردها و ترتیبات بین‌المللی فوق‌الذکر را رعایت نماید و نظامات و یا عملیات خود را با یکی از استانداردها با ترتیبات اصلاح شده بین‌المللی کاملاً وفق دهد و یا لازم بداند که از نظامات یا عملیاتی پیروی کند که در یک مورد بخصوص از آنهاهی که به وسیله استانداردهای بین‌المللی معین شده تفاوت داشته باشد فوراً مراتب را به اطلاع سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی خواهد رسانید. هر گاه اصلاحاتی در استانداردهای بین‌المللی به عمل آید کشوری که اصلاحات مناسب را در نظامات یا عملیات خود به عمل نیاورد باید به شوری در ظرف شصت روز از تصویب اصلاح استانداردهای بین‌المللی اطلاع داده یا اقدامی را که پیشنهاد می‌نماید معین سازد. در چنین صورتی شوری به فوریت اختلافی را که بین یک یا چند استانداردهای بین‌المللی و ترتیبات مشابه ملی آن کشور موجود می‌باشد به اطلاع تمام کشورهای دیگری خواهد رسانید.

ظهورنویسی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها

ماده ۳۹ - الف - هر هواپیمایی یا قسمتی از آن که نسبت به آن یک قاعده یا میزان بین‌المللی راجع به قابلیت پرواز وجود دارد در هر صورت نتواند که در موقع اخذ گواهینامه آن را با استانداردهای بین‌المللی انطباق دهد جزئیات کامل عدم انطباق را در پشت گواهینامه صلاحیت پرواز قید نموده و یا روی ورقه جداگانه نوشته و پیوست گواهینامه مزبور نماید.

ب - هر شخصی که دارای پروانه‌ای باشد که کاملاً با شرایط مقرر در استانداردهای بین‌المللی راجع به طبقه‌بندی پروانه یا گواهینامه مزبور وفق ندهد جزئیات کامل عدم انطباق را در پشت پروانه درج نموده و یا روی ورقه جداگانه نوشته و ضمیمه پروانه خواهد نمود.

اعتبار گواهینامه‌ها یا پروانه‌های ظهورنویسی شده

ماده ۴۰ - هیچ هواپیما یا کارکنان آن که دارای گواهینامه یا پروانه‌هایی باشد که به ترتیب فوق ظهورنویسی شده است نباید در هوانوردی بین‌المللی شرکت نماید مگر با اجازه کشور یا کشورهایی که هواپیما وارد قلمرو آن می‌شود ثبت یا بکار بردن چنین

هواپیما یا قطعه گواهی شده آن در هر کشوردیگری غیر از کشوری که هواپیما در آن گواهی شده است بسته به نظر و اختیار کشوری خواهد بود که هواپیما یا قطعه مربوطه بدان جا وارد شده است.

شناسایی استانداردهای صلاحیت پرواز کنونی

ماده ۴۱ - مقررات این فصل شامل هواپیما یا تجهیزاتی نخواهد بود که نمونه یا نقشه آن برای گواهی در تاریخی قبل از انقضای سه سال از تاریخ وضع استاندارد بین المللی صلاحیت پرواز جهت چنین تجهیزاتی تسلیم مقامات صلاحیتدار ملی شده باشد.

شناسایی استانداردهای کنونی راجع به صلاحیت کارکنان

ماده ۴۲ - مقررات این فصل شامل کارکنانی که اصولاً پروانه‌های آنها قبل از انقضای یک سال از تاریخ تصویب بدوی استانداردهای بین المللی راجع به صلاحیت هوانوردی این قبیل کارکنان صادر شده باشد نخواهد بود ولی در هر حال درباره کلیه کارکنانی که مدت اعتبار پروانه‌های آنها پنج سال بعد از تاریخ تصویب استانداردهای فوق باشد قابل اجرا خواهد بود.

قسمت دوم سازمان هواپیمایی بین المللی

فصل هفتم - سازمان

نام و ترکیب سازمان

ماده ۴۳ - به موجب این قرارداد سازمانی موسوم به سازمانی هوایی کشوری بین المللی تشکیل می‌گردد این سازمان مرکب از یک مجمع عمومی و شورای و تشکیلات دیگری ممکن است لزوم پیدا کند.

مقاصد

ماده ۴۴ - هدفها و مقاصد سازمان عبارت است از توسعه اصول و امور فنی هوانوردی بین المللی و تحکیم برنامه و پیشرفت حمل و نقل هوایی بین المللی به طوری که:
الف - سلامتی و توسعه منظم هواپیمایی کشوری بین المللی را در سرتاسر جهان تأمین سازد.

ب - فنون مربوط به طرح هواپیما و به کار انداختن هواپیما را به منظورهایی

صلح‌جویانه تشویق نماید.

ج - توسعه خطوط هوایی و فرودگاهها و تسهیلات هوانوردی را برای هواپیمایی کشوری بین المللی تشویق نماید.

د - احتیاجات مردم جهان را از لحاظ حمل و نقل هوایی سالم و منظم و مؤثر و مقرون به صرفه رفع نماید.

ه - از اتلاف اقتصادی ناشی از رقابت غیر معقول جلوگیری به عمل آورد.

و - حقوق کشورهای متعاقد کاملاً رعایت شده و هر کشور متعاهدی فرصت مناسبی برای به کار انداختن شرکتهای هواپیمایی بین المللی داشته باشد.

ز - از تبعیض بین کشورهای متعاهد خودداری شود.

ح - سلامتی پرواز را در هوانوردی بین المللی توسعه دهد.

ط - به طور کلی شئون مربوط به هوانوردی کشوری بین المللی را توسعه دهد.

مرکز دائمی

ماده ۴۵ - مرکز دائمی سازمان در محلی خواهد بود که به وسیله جلسه نهایی مجمع موقتی سازمان موقت هواپیمایی کشوری بین المللی پیش بینی شده در موافقتنامه موقتی هواپیمایی کشوری بین المللی که در ۷ سپتامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو به امضاء رسیده تعیین می گردد. این مرکز ممکن است بنا به تصمیم شوری موقتاً به جای دیگر انتقال یابد.

اولین جلسه مجمع عمومی

ماده ۴۶ - به مجرد این که قرارداد به موقع اجرا در آید شورای موقتی سازمان موقت فوق الذکر اولین جلسه مجمع عمومی را در زمان و محلی که شورای مزبور تصمیم بگیرد دعوت به تشکیل خواهد نمود.

اختیار قانونی

ماده ۴۷ - سازمان در قلمرو هر کشور متعاهد از اختیار قانونی که ممکن است برای انجام وظائف آن ضرورت داشته باشد بهره مند خواهد شد در هر موردی که با قانون اساسی و سایر قوانین کشور مربوطه مطابقت داشته باشد شخصیت حقوقی کامل به سازمان اعطاء خواهد گردید.

فصل هشتم - مجمع عمومی

جلسات مجمع عمومی و اخذ رأی

ماده ۴۸ - الف - مجمع عمومی هر سال یک بار تشکیل جلسه خواهد داد و شوری جلسه مذکور را در زمان و محل مناسب تشکیل خواهد داد.

جلسات فوق العاده مجمع عمومی ممکن است در هر موقع بنا به دعوت شوری و یا بر حسب تقاضای ده کشور متعاهد از دبیر کل تشکیل یابد.

ب - کلیه کشورهای متعاهد به طور تساوی حق دارند که به جلسات مجمع نماینده اعزام دارند و هر کشور متعاهد حق دادن یک رأی خواهد داشت. نمایندگان کشورهای متعاهد ممکن است مشاورین فنی به عنوان کمک همراه خود داشته باشند این مشاورین در جلسات مجمع شرکت جسته ولی حق دادن رأی را ندارند.

ج - اکثریت کشورهای متعاهد لازم خواهد بود تا حد نصاب برای تشکیل جلسات مجمع فراهم باشد بجز در موردی که این قرارداد طوری دیگر مقرمی دارد تصمیمات مجمع باید با اکثریت آراء اتخاذ گردد.

اختیارات و وظایف مجمع عمومی

ماده ۴۹ - اختیارات و وظایف مجمع عمومی عبارت خواهد بود از:

الف - انتخاب رییس و صاحب منصبان دیگر در هر دوره اجلاسیه.

ب - انتخاب کشورهای متعاهدی که باید در شوری نمایندگی داشته باشند طبق مقررات فصل نهم.

ج - بررسی گزارشهای شوری و به عمل آوردن اقدام مقتضی در آن باب و اتخاذ تصمیم نسبت به هر مسئله ای که از طرف شوری بدان ارجاع شده است.

د - تعیین نظامنامه داخلی خود و تأسیس کمیسیونهای فرعی که ضروری یا مقتضی بداند.

ه - تصویب بودجه سالانه و تعیین ترتیبات مالی سازمان به موجب مقررات فصل دوازدهم.

و - بررسی مخارج و تصویب حسابهای سازمان.

ز - احاله هر مسئله‌ای که در دایره عمل او باشد بنا به صوابدید خود به شوری یا

کمیسیونهای فرعی و یا هر هیأت دیگر.

ح - اعطای اختیارات و قدرت به شوری که برای انجام وظائف سازمان ضروری یا مقتضی

باشد و لغو یا اصلاح قدرت اعطایی در هر موقع.

ط - اجرای مقررات مربوطه به فصل سیزدهم.

ی - مطالعه پیشنهادات برای ترمیم یا اصلاح مقررات این قرارداد و در صورت تصویب

پیشنهادها توصیه آنها به کشورهای متعاقد به موجب مقررات فصل بیست و یکم.

ک - رسیدگی به هر مسئله‌ای که در دایره عمل سازمان بوده و صریحاً به شوری احاله

نشده باشد.

فصل نهم - شوری

ترکیب و انتخاب شوری

ماده ۵۰ الف - شوری یک هیأت دائمی بوده و مسئول مجمع عمومی خواهد بود و از بیست و

یک کشور متعاقد که از طرف مجمع انتخاب شده باشد مرکب خواهد گردید. انتخاب اعضاء

شوری بدو در اولین جلسه مجمع انجام یافته و سپس هر سه سال به سه سال تجدید خواهد

شد و اعضایی که بدین ترتیب انتخاب می‌گردند این مقام را تا انتخابات بعدی دارا

خواهند بود.

ب - در انتخاب اعضاء شوری مجمع عمومی به مسائل ذیل اهمیت خواهد داد:

۱ - کشورهایایی که در حمل و نقل هوایی در درجه اول اهمیت قرار دارند.

۲ - کشورهایایی که در زمره کشورهای فوق نیستند اما در تدارک تسهیلات هوانوردی کشوری

بین‌المللی سهم بزرگی دارند.

۳ - کشورهایایی که در زمره کشورهای فوق نیستند اما تعیین آنها انتخاب کلیه نواحی

بزرگ جغرافیایی جهان را در شوری تأمین خواهد نمود. هر محل خالی که در شوری پیدا

شود در اسرع اوقات ممکنه از طرف مجمع عمومی پر خواهد شد و هر کشور متعاهدی که بدین

ترتیب انتخاب شود برای بقیه دوره تصدی سلف خود این سمت را عهده‌دار خواهد بود.

ج - هیچ نماینده کشور متعاهدی در شوری نباید در عملیات یک سرویس حمل و نقل هوایی

بین‌المللی جداً شرکت داشته و یا از لحاظ مالی در چنین سرویسی ذینفع باشد.

رییس شوری

ماده ۵۱ - شوری رییس خود را برای یک دوره سه‌ساله انتخاب خواهد نمود رییس شوری

ممکن است مجدداً انتخاب گردد مشارالیه حق رأی نخواهد داشت و نیز شوری بین اعضاء خود

یک یا چند نایب رییس انتخاب خواهد نمود و اینها هنگامی که به کفالت رییس شوری

انجام وظیفه می‌کنند حق رأیشان محفوظ خواهد ماند. لازم نیست که رییس شوری حتماً از

بین نمایندگان اعضاء شوری انتخاب گردد لیکن اگر نماینده کشور عضوی بدین سمت انتخاب

گردد محل او در شورا خالی تلقی گردیده و کشور متبوع وی باید نماینده دیگری به جای او به شوری اعزام دارد.

وظایف رییس شوری عبارت خواهد بود از:

الف - انعقاد جلسات شوری و کمیته حمل و نقل هوایی و کمیسیون هوانوردی.

ب - انجام وظیفه به عنوان نماینده شوری.

ج - اجرای وظایفی که شوری برای او تعیین می کند به نمایندگی از طرف آن.

اخذ رأی در شوری

ماده ۵۲ - تصمیمات شوری مستلزم این است که به تصویب اکثریت اعضاء آن برسد. شوری می تواند نسبت به هر موضوع بخصوصی اختیار (قدرت) به کمیته ای مرکب از اعضاء خود بدهد. تصمیمات کمیته شوری را ممکن است کشور متعاقد ذینفعی برای پژوهش به شوری احاله نماید.

شرکت بدون حق رأی

ماده ۵۳ - هر کشور متعاقدی می تواند بدون داشتن حق رأی در جلسات شوری و کمیته ها و کمیسیونهای مربوطه هنگامی که مسئله ای در آن جا مطرح می باشد که مخصوصاً در منافع آن کشور تأثیر دارد شرکت جوید هیچ یک از اعضاء شوری هنگام رسیدگی به اختلاف نظری که وی یک طرف آن می باشد حق رأی نخواهد داشت.

وظایف قیومیت (اجباری) شوری

ماده ۵۴ - شوری:

الف - گزارشهای سالانه تقدیم مجمع عمومی خواهد نمود.

ب - دستورالعملهای مجمع را اجراء و وظایف و تعهداتی را که به موجب این قرارداد به عهده وی محول شده است انجام خواهد نمود.

ج - سازمان و نظامنامه داخلی خود را تعیین خواهد نمود.

د - وظایف کمیته حمل و نقل هوایی را که از بین اعضاء شوری انتخاب گردیده در مقابل آن مسئول خواهد بود تعیین و مشخص خواهد نمود.

ه - کمیسیون هوانوردی را طبق مقررات فصل دهم تشکیل خواهد داد.

و - امور مالی سازمان را طبق مقررات فصل دوازدهم و پانزدهم اداره خواهد نمود.

ز - حقوق و مزایای رییس شوری را تعیین خواهد نمود.

ح - یک رییس اجرا که به نام دبیر کل نامیده خواهد شد منصوب نموده و اقدام برای

انتصاب کارمندان دیگری که به موجب مقررات فصل یازدهم ممکن است لازم باشند به عمل خواهد آورد.

ط - اطلاعات مربوطه به پیشرفت هوانوردی و به راه انداختن سرویسهای هوایی

بین المللی منجمله اطلاعات راجع به هزینه های بهره برداری و جزئیات مساعدتهای مالی

که از وجوه عمومی (بودجه دولتی) به شرکتهای هواپیمایی پرداخت می گردد درخواست و

جمع آوری و طبع نماید.

ی - هر مورد نقض این قرارداد و همچنین هر قصور در اجرای توصیه ها یا تصمیمات شوری

را به کشورهای متعاقد گزارش خواهد داد.

ک - هر مورد نقص این قرارداد را به مجمع گزارش خواهد داد هنگامی که یک کشور متعاقدی بعد از استحضار از یک چنین نقضی از به عمل آوردن اقدام مقتضی در ظرف مدت مناسب قصور نموده باشد.

ل - استانداردهای بین المللی و عملیات توصیه شده را به موجب مقررات فصل ششم این قرارداد تصویب و برای سهولت امر آنها را به عنوان ضمیمه این قرارداد تعیین و کلیه کشورهای متعاقد را از اقدامی که به عمل آورده است مستحضر خواهد ساخت.

م - توصیه‌های کمیسیون هوانوردی را به منظور اصلاح ضمیمه (قسمتهای ضمیمه) تحت مطالعه قرار داده و نسبت به آن طبق مقررات فصل بیستم اقدام خواهد نمود.

ن - هر مسئله مربوط به این قرارداد را که کشور متعاقدی به آن احاله می نماید تحت مطالعه قرار خواهد داد.

وظایف اختیاری شوری

ماده ۵۵ - شوری می تواند:

الف - در هر مورد مناسب باشد و تجربه آن را مقتضی نشان دهد کمیسیونهای فرعی حمل و نقل هوایی را بر اساس تشکیلات محلی و غیره ایجاد و یک عده از کشورها با شرکتهای هواپیمایی را تعیین نماید که به وسیله آن اجرای مقاصد این قرارداد را تسهیل نماید.

ب - وظایف و اختیاراتی علاوه بر آنچه که در این قرارداد ذکر شده برای کمیسیون هوانوردی تعیین و هر موقع که بخواهد اختیارات مزبور را لغو یا اصلاح نماید.

ج - تحقیقاتی در کلیه مراحل حمل و نقل هوایی و هوانوردی که اهمیت بین المللی دارند به عمل آورده و نتایج تحقیقات خود را به کشورهای متعاقد ابلاغ نماید و همچنین می تواند مبادله اطلاعات را بین کشورهای متعاقد راجع به مسائل حمل و نقل هوایی و هوانوردی تسهیل نماید.

د - مسائلی که در سازمان و به کار انداختن حمل و نقل هوایی بین المللی دخالت دارد منجمله مالکیت بین المللی و به کار انداختن سرویسهای هوایی بین المللی در خطوط ترانک (سرویسهایی که از نقاط فرعی شروع و به مراکز اصلی واقع در راههای اصلی هوایی متصل می شوند) را مطالعه نموده و طرحهایی در آن باب به مجمع تقدیم دارد.

ه - بر حسب تقاضای هر کشور متعاقدی به هر وضعیتی که ممکن است موانع قابل اجتناب در راه پیشرفت هوانوردی بین المللی ایجاد نماید رسیدگی نموده و پس از رسیدگی گزارشهایی را که مقتضی بداند صادر و منتشر سازد.

فصل دهم - کمیسیون هوانوردی

معرفی و تعیین کمیسیون

ماده ۵۶ - کمیسیون هوانوردی مرکب خواهد بود از دوازده عضو که شوری آنها را از میان اشخاصی که از طرف کشورهای متعاقد نامزد شده اند انتخاب خواهد نمود این اشخاص باید دارای صلاحیت و تجربه شایسته در علم و فن هوانوردی باشند شوری از کلیه کشورهای متعاقد درخواست خواهد نمود که نامزدهایی تعیین و فهرست آنها را تقدیم شوری

نمایند رییس کمیسیون هوانوردی از طرف شوری تعیین خواهد شد.

وظایف شوری

ماده ۵۷ - کمیسیون هوانوردی

الف - اصلاحات مربوط به قسمتهای ضمیمه این قرارداد را مطالعه و آنها را برای

تصویب شوری پیشنهاد خواهد نمود.

ب - در صورت تمایل کمیسیونهای فرعی فنی را که هر کشور متعاقد ممکن است در آن

نماینده داشته تأسیس خواهد نمود.

ج - شوری را نسبت به جمع آوری کلیه اطلاعات ضروری و مفید برای پیشرفت هوانوردی و

ابلاغ آنها به کشورهای متعاقد مطلع خواهد ساخت.

فصل یازدهم - کارمندان

انتصاب کارمندان

ماده ۵۸ - با رعایت قواعدی که از طرف مجمع وضع شده و با در نظر گرفتن مقررات این

قرارداد شوری طرز انتخاب و انفصال و آموزش و میزان حقوق و مزایا و شرایط خدمت دبیر

کل و سایر کارمندان سازمان را تعیین خواهد نمود و نیز شوری می تواند اتباع هر کشور

متعهدی را استخدام و یا از خدمات آنها استفاده نماید.

جنبه بین المللی کارمندان

ماده ۵۹ - رییس شوری و دبیر کل و سایر کارمندان شوری دستورالعملهایی راجع به

انجام مسئولیت های محوله از هیچ مقامی خارج از سازمان دریافت و یا کسب نخواهند

نمود.

هر کشور متعهدی کاملاً تعهد می نماید که رعایت جنبه بین المللی مسئولیت های

کارمندان را نموده و از اعمال نفوذ در اتباع خود در انجام مسئولیت های محوله

خودداری نماید.

مصونیتها و مزایای کارمندان

ماده ۶۰ - هر کشور متعهدی تا آنجایی که قوانین اساسیش اجازه دهد تعهد می نماید

که به رییس شوری و دبیر کل و به سایر کارمندان سازمان مزبور مصونیتها و مزایایی

نظیر آنچه که به کارمندان مشابه سازمانهای عمومی بین المللی داده شده اعطا نماید.

هر گاه یک موافقتنامه ای راجع به مصونیتها و مزایای مستخدمین کشوری بین المللی

منعقد گردد و مزایایی که به رییس شوری و دبیر کل و سایر کارمندان سازمان اعطاء

می گردد طبق مصونیتها و مزایای اعطایی در موافقتنامه بین المللی مزبور خواهد بود.

فصل دوازدهم - امور مالی

بودجه و تقسیم هزینهها

ماده ۶۱ - شوری بودجه سالیانه و صورتحسابهای سالیانه و برآورد کلیه عواید و مخارج

را تقدیم مجمع خواهد نمود. مجمع بودجه مزبور را با هر گونه جرح و تعدیلهایی که

مقتضی بداند به تصویب خواهد رسانید و به استثنای کشورهایایی که طبق فصل پانزدهم

هزینههایی را تقبل نموده اند مخارج سازمان را بین کشورهای متعاقد به نسبتی که گاه

به گاه تعیین می کند تقسیم خواهند نمود.

تعلیق حق رأی

ماده ۶۲ - مجمع ممکن است حق رأی دادن هر کشور متعاهدی را که از انجام تعهدات مالی خود به سازمان در ظرف مدت مناسبی قصور ورزد معلق سازد.

مخارج هیئتهای نمایندگی و سایر نمایندگان

ماده ۶۳ - هر کشور متعاهدی مخارج هیأت نمایندگی خود را در مجمع و همچنین مقرری و هزینه سفر و سایر مخارج هر شخصی را که به منظور خدمت در شوری منصوب می نماید و نیز مخارج نامزدها یا نمایندگانی به کمیته های فرعی یا کمیسیونهای سازمان اعزام می دارد خواهد گردید.

فصل سیزدهم - سایر ترتیبات بین المللی

ترتیبات تأمینی

ماده ۶۴ - سازمان می تواند نسبت به مسائل هوانوردی که در حدود صلاحیت او بوده و تأثیر مستقیم در امنیت جهان داشته باشد با تصویب مجمع داخل ترتیبات مقتضی با هر سازمان عمومی که از طرف ملل جهان به منظور حفظ صلح تأسیس یافته باشد گردد.

دادن ترتیبات با سایر هیئتهای بین المللی

ماده ۶۵ - شوری به نمایندگی از طرف سازمان می تواند موافقتنامه هایی با سایر هیئتهای بین المللی به منظور نگهداری سرویسهای عمومی و دادن ترتیباتی راجع به کارمندان منعقد سازد و همچنین با موافقت مجمع می تواند داخل هر ترتیبات دیگری که ممکن است موجبات تسهیل کار سازمان رافراهم سازد شود.

وظایف راجعه به سایر موافقتنامه ها

ماده ۶۶ - الف - و نیز سازمان وظائفی را که در نتیجه موافقتنامه ترانزیتی

سرویسهای هوایی بین المللی و موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین المللی تنظیم شده در شیکاگو به تاریخ ۷ دسامبر ۱۹۴۴ به عهده وی محول گردیده طبق مقررات و شرایط مندرجه در موافقتنامه ها انجام خواهد داد.

ب - اعضای مجمع و شوری که موافقتنامه ترانزیتی سرویسهای هوایی بین المللی و

موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین المللی تنظیم شده در شیکاگو به تاریخ ۷ دسامبر ۱۹۴۴ را پذیرفته باشند حق رأی نسبت به مسائلی که طبق مقررات موافقتنامه مربوط به مجمع یا شوری ارجاع شده است نخواهند داشت.

قسمت سوم - حمل و نقل هوایی بین المللی

فصل چهاردهم - اطلاعات و گزارشات

بایگانی گزارشات در شوری

ماده ۶۷ - هر کشور متعاهد تعهد می نماید که شرکتهای هواپیمایی آن طبق مقرراتی که از طرف شوری وضع گردیده است گزارشات مربوط به رانندگی و آمار مربوط به کرایه و صورتحسابهای مالی را که ضمن چیزهای دیگر کلیه وصولی ها و منابع آن را نشان دهد در شوری بایگانی نمایند.

فصل پانزدهم - فرودگاه و سایر تسهیلات هوانوردی

تعیین راهها و فرودگاهها

ماده ۶۸ - هر کشور متعاقد با رعایت مقررات این قرارداد می تواند مسیری (خطی) را

که از طرف سرویس هوایی بین المللی در قلمرو آن باید پیموده شود و همچنین

فرودگاههایی را که ممکن است مورد استفاده چنین سرویس قرار گیرد تعیین نماید.

اصلاح تسهیلات هوانوردی

ماده ۶۹ - هر گاه شوری عقیده مند باشد که فرودگاهها یا سایر تسهیلات هوانوردی یک

کشور متعاقدی منجمله سرویسهای رادیو و هواشناسی برای تأمین سلامتی و نظم و سرعت

عمل و بهره برداری مقرون به صرفه سرویسهای هوایی بین المللی موجوده و یا آنهایی که

بعداً تأسیس خواهند شد به حد کافی مناسب نباشد شوری به منظور پیدا کردن وسایل علاج

چنین وضعی با کشوری که این امر مستقیماً مربوط به آن می باشد و سایر کشورهای که

این وضع در آنها تأثیر دارد مشاوره نموده و پیشنهاداتی در این باب خواهد داد. هیچ

کشور متعاقدی در صورت خودداری از اجرای این پیشنهادات متهم به نقض این قرارداد

نخواهد بود.

تأمین مخارج امور مالی تسهیلات هوانوردی

ماده ۷۰ - یک کشور متعاقدی در موارد ناشیه از مقررات ماده ۶۹ می تواند به منظور

اجرای پیشنهادات فوق الذکر ترتیبی با شوری داده و کلیه مخارجی را که برای انجام

چنین ترتیبی لازم باشد به طور اختیاری به عهده بگیرد در صورتی که کشور مزبور تحمل

مخارج را اختیار ننماید شوری ممکن است بنا به درخواست آن کشور تمام یا قسمتی از

مخارج را پرداخت نماید.

تهیه و نگهداری تسهیلات از طرف شوری

ماده ۷۱ - در صورتی که کشور متعاقدی تقاضا نماید شوری ممکن است موافقت کند که

کلیه یا قسمتی از فرودگاهها و سایر تسهیلات هوانوردی منجمله سرویسهای رادیو و

هواشناسی را که در قلمرو آن کشور برای تأمین سلامتی و نظم و سرعت عمل و

بهره برداری مقرون به صرفه سرویسهای هوایی بین المللی سایر کشورهای متعاقد ضرورت

دارد تهیه نموده و آنها را با کارگران لازم مجهز ساخته و در نگهداری و اداره آنها

اقدام نماید. و در مقابل ممکن است عوارض مناسب و عادلانه ای برای استفاده این گونه

تسهیلات تعیین نماید.

تحصیل زمین یا استفاده از آن

ماده ۷۲ - در هر مورد که بنا به درخواست کشور متعاقدی هزینه تمام یا قسمتی از

تسهیلات از طرف شوری تأمین می گردد و برای این گونه تسهیلات زمینی لازم باشد کشور

مزبور یا خود زمین مورد لزوم را تهیه نموده و در صورت تمایل سند مالکیت آن را به

نام خود تنظیم خواهد کرد و یا استفاده از زمین را برای شوری تحت شرایط مناسب و

عادلانه و به موجب قوانین جاریه کشور مربوطه تسهیل خواهد نمود.

هزینه و برآورد وجود (اعتبارات)

ماده ۷۳ - شوری در حدود اعتباراتی که مجمع عمومی به موجب فصل دوازدهم در دسترس آن قرار می‌دهد می‌تواند مخارج جاریه را که برای انجام مقاصد این فصل لازم می‌باشد از وجوه عمومی سازمان پرداخت نماید شوری اعتبارات عمده‌ای را که برای انجام مقاصد این فصل ضروری است به نسبت‌هایی که قبلاً موافقت شده و در طی زمان متناسب بین کشورهای متعاهدی که پرداخت مخارج را تقبل نموده و شرکتهای هواپیمایی آنها از آن تسهیلات استفاده می‌نمایند تقسیم خواهد نمود همچنین شوری ممکن است هزینه‌های جاری مورد لزوم را بین کشورهایی که با آن موافقت دارند تقسیم نماید.

کمک فنی و استفاده از عواید

ماده ۷۴ - هنگامی که کشوری بنا به درخواست کشور متعاهدی وجوهی به عنوان مساعده پرداخت می‌نماید یا مخارج ساختمان فرودگاه‌ها یا تسهیلات دیگر را کلاً یا جزئاً فراهم می‌سازد ممکن است ترتیباتی مقرر بدارد که با موافقت آن کشور کمک فنی در نظارت و بهره‌برداری فرودگاه‌ها و سایر تسهیلات و پرداخت مخارج بهره‌برداری از آن فرودگاه‌ها و تسهیلات و سود سرمایه و عوارض استهلاک از محل درآمدهای حاصله از بهره‌برداری فرودگاه‌ها و تسهیلات نامبرده از طرف شوری به عمل آید.

تحويل گرفتن تسهیلاتی که از طرف شوری فراهم گردیده

ماده ۷۵ - یک کشور متعاهد در هر موقع می‌تواند تعهداتی را که به موجب ماده ۷۰ بر عهده گرفته بر فرودگاه‌ها و سایر تسهیلاتی را که شوری طبق مواد ۷۱ و ۷۲ در قلمرو آن تهیه نموده در مقابل تأدیه مبلغی که به عقیده شوری با آن تناسب دارد تحويل بگیرد. هر گاه کشور مزبور مبلغی را که از طرف شوری معین گردیده غیر عادلانه تشخیص دهد می‌تواند نسبت به تصمیم شورای به مجمع عمومی عرض حال دهد در این صورت مجمع عمومی ممکن است تصمیم شوری را تأیید و یا اصلاح نماید.

استرداد وجوه

ماده ۷۶ - وجوهی که به این ترتیب شوری به عنوان جبران طبق ماده ۷۵ پس داده می‌شود و همچنین وجوه حاصله از سود و سرمایه و استهلاک (طبق ماده ۷۴) مانند پیش پرداختهایی که اصولاً به موجب ماده ۷۳ از طرف کشورها تأدیه شده به کشورهایی مسترد می‌گردد که در وهله اول بنا به تصمیم شوری آن وجوه به تناسب بین آنها تقسیم و از آنها دریافت شده بود.

فصل شانزدهم - سازمانهای بهره‌برداری مشترک و سرویسهای تقسیم حمل و نقل

سازمانهای بهره‌برداری مجاز

ماده ۷۷ - هیچ یک از مواد این قرارداد و یا چند کشور متعاهد را از تشکیل

سازمانهای مشترک بهره‌برداری حمل و نقل هوایی با نمایندگیهای

بهره‌برداری بین‌المللی و یا از تقسیم سرویسهای هوایی خود به خطوط و یا مناطق

معینی ممنوع نخواهد داشت لیکن چنین سازمانها یا نمایندگیها و چنین سرویسهای تقسیم

شده‌ای مشمول کلیه مقررات این قرارداد منجمله ثبت این گونه موافقتنامه‌ها در شوری

خواهند بود. شوری تعیین خواهد نمود که به چه ترتیب مقررات این قرارداد مربوط به

تابعیت هواپیماها مشمول هواپیمایی که از طرف نمایندگیهای بهره‌برداری بین‌المللی به کار انداخته شده‌اند خواهد بود.

وظیفه شوری

ماده ۷۸ - شوری ممکن است کشورهای متعاقد ذینفع اشعار بدارد که سازمانهای مشترکی به منظور به کار انداختن سرویسهای هوایی در هر راه یا در هر منطقه تشکیل بدهند.

شرکت در سازمانهای بهره‌برداری

ماده ۷۹ - هر کشوری می‌تواند در سازمانهای بهره‌برداری مشترک یا در ترتیبات تقسیم حمل و نقل خواه به وسیله دولت خود و یا از طریق شرکت و یا شرکت‌های هواپیمایی که از طرف دولت وی تعیین شده‌اند شرکت نماید.

این شرکتها ممکن است صرفاً به صوابدید کشور مربوطه از شرکتهایی باشد که تمامی یا قسمتی از آن متعلق به دولت یا اشخاص باشد.

قسمت چهارم - مقررات نهایی

فصل هفدهم - سایر موافقتنامه‌ها و ترتیبات هوانوردی

قراردادهای پاریس و هابانا

ماده ۸۰ - هر کشور متعاهدی متعهد می‌گردد که به محض اجرای این قرارداد فسخ

قرارداد مربوطه به مقررات هوانوردی مصوبه ۱۳ اکتبر ۱۹۱۹ یا قرارداد هواپیمایی

بازرگانی مصوبه ۳۰ فوریه ۱۹۲۸ هابانا را چنانچه در هر یک از آن قراردادهای شرکت

داشته باشد اعلام نماید. این قرارداد بین کشورهای امضاکننده به جای قراردادهای

پاریس و هابانا مذکور در فوق می‌باشد.

ثبت موافقتنامه‌های موجوده

ماده ۸۱ - کلیه موافقتنامه‌های هوانوردی که در موقع اجرای این قرارداد وجود دارد

و موافقتنامه‌هایی که بین یک کشور متعاقد با کشور دیگری و یا بین شرکتهای

هواپیمایی یک کشور متعاقد با کشور دیگری و یا بین شرکت هواپیمایی کشور دیگری وجود

داشته باشد باید از این به بعد در شوری به ثبت برسد.

نسخ ترتیبات متغایر

ماده ۸۲ - کشورهای متعاقد این قرارداد را به منزله ناسخ کلیه تعهدات و توافقیهای

بین خودشان که با مفاد آن مغایر باشد می‌دانند و تعهد می‌نمایند که داخل هیچ نوع

تعهدات و توافقی نظیر آنها نشوند یک کشور متعاقد که قبل از عضویت در سازمان هر نوع

تعهداتی در مقابل کشور متعاقد یا مثلاً کشور متعاقد یا غیر متعاقد نموده باشد که با

مفاد این قرارداد مغایرت دارد بایستی به فوریت اقدام لازم جهت خروج خود از آن

تعهدات بنماید. هر گاه یک شرکت هواپیمایی کشور متعاهدی چنین تعهدات مغایری را

عهده‌دار شده باشد کشور متبوعه وی مساعی لازم را به کار خواهد برد که تعهدات

مزبور خاتمه یابد و در هر صورت پس از اجراء این قرارداد به مجرد این که یک چنین

اقدامی قانوناً مسیر باشد موجبات خاتمه دادن آن را فراهم می‌سازد.

ثبت ترتیبات جدیده

ماده ۸۳ - با در نظر گرفتن مقررات ماده فوق هر کشور متعاهدی ممکن است ترتیباتی را اتخاذ نماید که با مفاد مقررات این قرارداد مغایرت نداشته باشد چنانچه ترتیبات باید بلافاصله در شوری به ثبت برسد هر چه زودتر آنها را به استحضار عموم خواهد رسانید.

فصل هیجدهم - اختلافات و نقائص

حل اختلافات

ماده ۸۴ - چنانچه عدم توافقی بین دو یا چند کشور متعاهد راجع به تفسیر یا اجرای این قرارداد و ضمايم آن حاصل گردد و نتوان آن را با مذاکرات حل نمود بر حسب درخواست هر کشور ذی مدخل در عدم توافق برای اخذ تصمیم به شوری ارجاع خواهد شد هیچ یک از اعضای شوری در مورد هر گونه اختلافی که خود در آن شرکت دارند حق رأی نخواهند داشت هر کشور متعاهدی می تواند با رعایت ماده هشتماد و پنج از تصمیم شوری به یک دیوان داوری که مورد موافقت طرف دیگر اختلاف باشد و یا به دیوان دادگستری بین المللی تقاضای تجدید نظر بدهد چنین دادخواستی باید در ظرف چهل روز از تاریخ وصول اعلام تصمیم شوری به شوری اخطار گردد.

طرز اجرای حکمیت

ماده ۸۵ - هر گاه یکی از کشورهای طرف اختلاف در موردی که نسبت به تصمیم شوری واخواهی شده است اساسنامه دیوان دائمی دادگستری بین المللی را قبول نموده باشد یا کشورهای متعاهد طرف اختلاف نسبت به منتخبین دیوان داوری نتواند موافقت حاصل نمایند هر یک از کشورهای متعاهد طرف اختلاف یک نفر داور معرفی خواهد نمود و داوران مزبور یک نفر سرداور معرفی خواهند کرد چنانچه یکی از کشورهای متعاهد طرف اختلاف در ظرف سه ماه از تاریخ تسلیم دادخواست از معرفی داور خودداری نماید از طرف رییس شوری از بین اشخاص شایسته ای که اسامی آنها در فهرستی که در شوری ثبت می باشد یک نفر داور از جانب آن کشور انتخاب و معرفی خواهد گردید. و چنانچه داوران نتوانند متنها در ظرف ۳۰ روز در انتخاب سرداور موافقت نمایند رییس شوری از فهرست مذکوره قبل یک نفر سرداور انتخاب و معرفی خواهد کرد سپس داوران و سرداور مزبور محکمه داوری را تشکیل خواهند داد.

هر دیوان داوری که به موجب این ماده یا ماده قبل تشکیل شود نظامنامه خود را تعیین خواهد کرد و به اکثریت آراء تصمیمات خود را ابلاغ خواهد نمود مگر آنکه شوری در هر مورد که به عقیده وی تأخیر زیاد حاصل شده باشد به مسائل مربوط به نظامنامه رسیدگی نموده و رأی بدهد.

واخواهی ها

ماده ۸۶ - به استثنای مواردی که شوری خلاف آن تصمیم بگیرد هر گونه تصمیمی شوری مبتنی بر این که آیا یک شرکت هواپیمایی مطابق مقررات این قرارداد عمل نموده است به قوت خود باقی خواهد بود مگر آن که پس از تقاضای تجدید نظر مخالفی اتخاذ گردد. در هر مورد دیگر به تصمیمات شوری اگر نسبت به آن تقاضای واخواهی شود آن تصمیمات موقوف خواهد ماند تا زمانی که نسبت به تجدید نظر تصمیم اتخاذ گردد تصمیمات دیوان

دادگستری دائمی بین‌المللی و دیوان داوری قطعی بوده و لازم‌الاجرا خواهد بود.

عدم رعایت از طرف شرکت هواپیمایی و مجازات آن

ماده ۸۷ - هر کشور متعاهدی تعهد می‌نماید که اجازه بهره‌برداری به یک شرکت هواپیمایی کشور متعاهد در فضای فوق قلمرو خود ندهد در صورتی که شوری رأی داده باشد که شرکت هواپیمایی مربوطه تصمیم نهایی متخذه را طبق ماده مندرجه پیش رعایت نمی‌نماید.

عدم رعایت مقررات از طرف کشورها و جزای آن

ماده ۸۸ - مجمع عمومی حق رأی هر کشور متعاهدی را که طبق مقررات مذکور در این فصل متخلف شناخته شود در مجمع عمومی و شورای هواپیمایی معلق خواهد ساخت.

فصل نوزدهم - جنگ

جنگ و اوضاع خارق‌العاده

ماده ۸۹ - در صورت بروز جنگ مقررات این قرارداد مانع آزادی عمل هیچ کشور متعاهدی خواه داخل جنگ بوده و یا بی‌طرف باشند نخواهد گردید و به همین اصل در مورد هر کشور متعاهدی نیز که وضعیت فوق‌العاده عمومی را اعلام و مراتب را به شوری اخطار نماید صدق خواهد نمود.

فصل بیستم - ضمايم

قبول و اصلاح ضمايم

ماده ۹۰ - قبول ضمايم مشروحه در بند ۱ ماده ۵۴ از طرف شوری اکثریت دو سوم آراء اعضای شوری را در جلسه‌ای که بدین منظور تشکیل می‌گردد لازم می‌دارد تصمیمات متخذه بعداً از طرف شوری به هر یک از کشورهای متعاهد ابلاغ خواهد گردید هر ضمیمه یا اصلاح ضمیمه که به این ترتیب به عمل آمده باشد در ظرف سه ماه پس از ابلاغ آن از طرف شوری به کشورهای متعاهد و یا در خاتمه مدت طویل‌تری که شوری ممکن است تجویز نماید به مورد اجرا گذارده خواهد شد مگر آن که در این مدت اکثریت کشورهای متعاهد مخالفت خود را در شوری به ثبت برسانند. شوری باید به فوریت به کلیه کشورهای متعاهد تاریخ اجراء ضمیمه یا اختلافات مزبور را اعلام نماید.

فصل بیست و یکم - تصویب قرارداد - الحاقات - اصلاحات و خروج از قرارداد

تصویب قرارداد

ماده ۹۱ - الف - این قرارداد منوط به تصویب کشورهای امضاکننده می‌باشد و نسخ مصوبه آن در بایگانی دولت کشورهای متحده امریکا ضبط خواهد گردید و تاریخ بایگانی آن از طرف دولت نامبرده به کشورهای امضاکننده و شرکت‌کننده ابلاغ خواهد شد.
ب - پس از آن که این قرارداد از طرف بیست و شش کشور تصویب و یا مورد الحاق واقع گردید سی و یک روز بعد از آن که اسناد مصوبه بیست و شش‌گانه بایگانی گردید این قرارداد بین آن بیست و شش دولت به موقع اجرا گذارده خواهد شد برای هر کشوری که بعد از آن موقع امضاء نماید سی و یک‌روز بعد از تاریخ بایگانی نسخه مصوبه آن به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ج - وظیفه دولت کشورهای متحده امریکا خواهد بود که تاریخ اجرای این قرارداد را به کلیه کشورهای امضاکننده و الحاق شده به آن اعلام نماید.

الحاق به قرارداد

ماده ۹۲ - الف - این قرارداد پس از انقضای تاریخ امضاء آن برای الحاق اعضاء ملل متحد و کشورهای شریک آنها و کشورهایی که در زمان گیرودار کنونی جهان بی طرف باقی بوده‌اند باز خواهد بود.

ب - الحاق به این قرارداد به وسیله صدور اعلامیه به عنوان دولت کشورهای متحده امریکا عملی خواهد گردید و پس از سی روز از تاریخ وصول اعلامیه از طرف دولت کشورهای متحده امریکا اجرا خواهد شد دولت کشورهای متحده امریکا موضوع را به اطلاع کلیه کشورهای متعاقد خواهد رسانید.

قبول سایر کشورها

ماده ۹۳ - کشورهای دیگر غیر از آنهایی که مشمول مواد ۹۱ و ۹۲ و الف این قرارداد می گردند به شرط موافقت سازمان عمومی بین المللی که به منظور استقرار صلح به وسیله ملل جهان تأسیس یافته باشد با تصویب چهار پنجم آراء مجمع عمومی و با هر گونه شرایطی که مجمع تجویز نماید ممکن است برای مشارکت در این قرارداد پذیرفته شوند لیکن هر گاه کشوری در جنگ کنونی مورد حمله و تهاجم از طرف کشور درخواست کننده واقع شده باشد موافقت آن کشور در هر صورت ضروری خواهد بود.

اصلاح قرارداد

ماده ۹۴ - الف - هر گونه پیشنهاد اصلاحی به این قرارداد با اکثریت دو سوم آراء مجمع عمومی صورت خواهد گرفت و پس از آن در مورد کشورهایی که اصلاح مزبور را تصویب نموده باشند در موقعی به مورد اجرا گذارده خواهد شد که به تصویب یک عده کشورهای که از طرف مجمع تعیین شده اند رسیده باشد عده کشورهای که بدین ترتیب تعیین می شوند از دو ثلث مجموع عده کشورهای متعاقد نبایستی کمتر باشد.

ب - هر گاه به عقیده مجمع عمومی اصلاح مزبور از نوعی باشد که اتخاذ چنین رویه‌ای لازم باشد مجمع عمومی ضمن تصمیم نامه خود ممکن است مقرر دارد که هر کشوری که ماده اصلاحی مزبور را در مدت معینی به مورد اجرا نگذارد از تاریخی که اصلاح مزبور به موقع اجرا گذارده می شود از عضویت سازمان و مشارکت در این قرارداد محروم خواهد گردید.

فسخ قرارداد

ماده ۹۵ - الف - هر کشور متعاقدی می تواند پس از سه سال از تاریخ اجرای این قرارداد به وسیله اعلام نامه که خطاب به دولت کشورهای متحده امریکا صادر نماید آن را فسخ نماید دولت امریکا به فوریت مراتب را به اطلاع هر یک از کشورهای متعاقد خواهد رسانید.

ب - فسخ قرارداد یک سال بعد از تاریخ وصول اعلامیه اجرا خواهد شد و فقط شامل کشوری خواهد شد که درخواست فسخ آن را نموده باشد.

فصل بیست و دوم - تعریفات

ماده ۹۶ - از نظر این قرارداد عبارات مندرجه در ذیل باین شرح تعریف می‌گردد:

الف - سرویس هوایی عبارت است از هر سرویس منظم هوایی که به وسیله هواپیما برای حمل و نقل عمومی - مسافر - پست و بار تخصیص داده می‌شود.

ب - سرویس هوایی بین‌المللی عبارت است از هر سرویس هوایی که از فضای فوق قلمرو بیش از یک کشور عبور نماید.

ج - شرکت هواپیمایی عبارت است از هر بنگاه حمل و نقل هوایی که یک سرویس هوایی بین‌المللی را فراهم نموده یا عمل نماید.

د - توقف به منظورهای غیر تجاری عبارت است از فرود آمدن به هر منظوری غیر از گرفتن بار پیاده نمودن مسافر و بار و پست.

امضاء قرارداد

برای تأیید مراتب بالا امضاکنندگان مختار ذیل که مطابق ترتیب دارای اختیارنامه هستند به نمایندگی از طرف دولتهای متبوعه خود در تاریخی که در مقابل امضاء آنها قید شده این قرارداد را امضاء می‌نمایند:

این قرارداد در تاریخ هفتم دسامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو به زبان انگلیسی تنظیم گردیده متن‌های انگلیسی و فرانسه و اسپانیولی آن که هر یک به طور تساوی دارای اعتبار می‌باشند در واشنگتن د.ت. برای امضاء باز خواهد بود.

متن‌های آنها در بایگانی دولت امریکا ضبط و رونوشت‌های گواهی شده از طرف دولت امریکا به کلیه دول کشورهای که قرارداد را امضاء و به آن ملحق می‌گردند ارسال خواهد شد.

از طرف دولت

از طرف دولت

پروتکل

راجع به اصلاح قرارداد مربوط به هواپیمایی بین‌المللی

نظر به این که مجمع عمومی سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی از طرف شورای موقت سازمان موقتی هواپیمایی کشوری بین‌المللی در مونترال انعقاد یافته و در ۶ مه ۱۹۴۷ اولین جلسه خود را تشکیل داده است و:

نظر به این که مقتضی دانسته‌اند که در قرارداد هواپیمایی کشوری بین‌المللی که در تاریخ ۷ دسامبر ۱۹۴۴ تنظیم شده است اصلاحی به عمل آورده شود.

لذا:

در تاریخ سیزدهم مه ۱۹۴۷ به موجب مقررات ماده ۹۴ (الف) قرارداد هواپیمایی کشوری بین‌المللی که در تاریخ ۷ دسامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو تنظیم گردیده تصویب نمودند که ماده اصلاحی ذیل به جای ماده ۹۳ آن قرارداد خواهد بود:

ماده ۹۳ متمم

الف - با وجود مقررات مواد ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ فوق:

۱ - یک کشوری را که بنا به توصیه مجمع عمومی ملل متحد از عضویت در هیأت نمایندگی بین‌المللی که از طرف ملل متحد تأسیس یافته یا با ملل متحد مربوط شده است طرد گردد خود به خود از عضویت سازمان هواپیمایی کشوری محروم خواهد بود.

۲ - هر کشوری که از عضویت سازمان ملل متحد اخراج شده باشد خود به خود از عضویت سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی محروم خواهد گردید مگر این که مجمع عمومی ملل متحد نسبت به انفصال وی نظر مخالفی توصیه نماید.

ب - کشوری که به موجب مقررات بند (الف) فوق‌الذکر از عضویت سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی محروم شده باشد پس از تصویب مجمع عمومی ملل متحد مجدداً بر حسب تقاضای آن کشور و تصویب اکثریت شوری به عضویت سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی پذیرفته می‌شود.

ج - اعضاء سازمان که از استفاده از حقوق و مزایای عضویت ملل متحد معلق شده باشند به موجب درخواست ملل متحد از حقوق و مزایای عضویت در این سازمان معلق خواهند گردید.

در تاریخ ۱۶ مه ۱۹۴۷ طبق مقررات ماده ۹۴ (الف) قرارداد مزبور تصریح شده که ماده اصلاحی فوق از موقعی که به تصویب ۲۸ کشور متعاهد برسد به‌مورد اجرا گذارده خواهد شد و نیز در همان تاریخ به دبیر کل سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی دستور داده شد پروتکلی را که حاوی ماده اصلاحی و مراتب زیر باشد تنظیم نموده و پروتکل مزبور از طرف رییس و دبیر کل اولین مجمع امضاء خواهد گردید.

بنابراین طبق تصمیم فوق‌الذکر مجمع عمومی:

این پروتکل برای تصویب به هر کشوری که قرارداد هواپیمایی کشوری بین‌المللی را تصویب نموده یا به آن ملحق شده باشد تسلیم خواهد شد.

اسناد مصدقه به دبیر کل سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی برای ضبط در بایگانی‌های سازمان ارسال خواهد گردید و دبیر کل سازمان به فوریت تاریخ بایگانی هر یک از اسناد مصدقه را به کلیه کشورهای متعاهد ابلاغ خواهد نمود.

در مورد کشورهایی که این پروتکل را تصویب نموده باشند ماده اصلاحی قرارداد فوق از تاریخی که مورد اجرا گذارده خواهد شد که بیست و هشت نسخه اسناد مصدقه آن تسلیم شده باشد دبیر کل سازمان به فوریت به کلیه کشورهایی که قرارداد مزبور را امضاء نموده و یا در آن شرکت نموده‌اند تاریخی را که ماده اصلاحی به مورد اجرا گذارده می‌شود ابلاغ خواهد نمود.

ماده اصلاحی فوق در مورد هر کشوری که آن را بعد از تاریخ بایگانی اسناد مصدقه قرارداد در بایگانی‌های سازمان تصویب نماید از تاریخی که اسناد مصدقه خود را به سازمان تسلیم نماید به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

بنا به مراتب فوق رییس و دبیر کل اولین مجمع عمومی سازمان هواپیمایی کشوری که از طرف مجمع عمومی دارای اختیار می‌باشند این پروتکل را امضاء می‌نمایند.

این پروتکل در تاریخ ۲۷ مه ۱۹۴۷ در مونترال در یک سند واحد به زبان انگلیسی و

فرانسه و اسپانیولی تنظیم گردیده و هر یک از متن‌های آن به طور تساوی معتبر می‌باشد.

این پروتکل در بایگانیهای سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی ضبط گردیده و رونوشت‌های مصدق آن از طرف دبیر کل سازمان به کلیه کشورهای ارسالی خواهد شد که قرارداد هواپیمایی کشوری بین‌المللی را که در تاریخ ۷ دسامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو تنظیم گردیده است امضاء نموده و یا به آن ملحق شده باشند.

ضمیمه سوم

موافقتنامه سرویسهای ترانزیت هوایی بین‌المللی

کشورهایی که این موافقتنامه سرویسهای ترانزیت هوایی بین‌المللی را پذیرفته و امضاء می‌نمایند و عضو سازمان هواپیمایی کشوری بین‌المللی هستند مراتب زیر را اعلام می‌دارند:

ماده ۱ - قسمت اول - هر کشور متعهدی به سایر کشورهای متعاهد آزادی‌های هوایی ذیل را درباره سرویسهای هوایی بین‌المللی که دارای برنامه منظم باشند اعطاء می‌نمایند:

(۱) حق پرواز از فراز قلمرو آن بدون فرود آمدن.

(۲) حق فرود آمدن به منظورهای غیر تجاری.

حقوق مندرجه در این قسمت شامل فرودگاههایی که جهت مقاصد نظامی به کار برده شده و سرویسهای منظم هوایی بین‌المللی از استفاده از آنها محروم می‌باشند نخواهد گردید.

در نواحی که عملیات جنگی وجود دارد و یا نواحی اشغال شده نظامی و یا در زمان جنگ در مسیر خطوط اختصاصی که برای رسانیدن تدارکات به یک‌چنین نواحی قرار گرفته باشند منوط به تصویب مقامات صلاحیتدار نظامی خواهد بود.

قسمت دوم - اجرای حقوق مندرجه بایستی با مقررات موافقتنامه موقتی هواپیمایی کشوری بین‌المللی مطابقت داشته و در موقعی که قرارداد هواپیمایی کشوری بین‌المللی به موقع اجرا گذاشته می‌شود با آن قرارداد که هر دوی آنها در تاریخ هفتم دسامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو تنظیم شده‌اند وفق بدهد.

قسمت سوم - یک کشور متعهدی که به شرکت هواپیمایی کشور متعاهد دیگر حق توقف به منظورهای غیر تجاری اعطاء می‌نماید می‌تواند از شرکت هوایی مزبور بخواهد که از نقاطی که چنین توقفها صورت می‌گیرد وسائل مناسب حمل و نقل تجاری برای آن کشور فراهم سازد.

چنین تقاضایی نباید شامل تبعیض بین هواپیماهایی که در یک خط رفت و آمد می‌نمایند گردد و بعلاوه باید ظرفیت هواپیما در نظر گرفته شده به نحوی عمل شود که به بهره‌برداری معمولی سرویسهای هواپیمایی بین‌المللی مربوطه و یا به حقوق و تعهدات یک کشور متعاهد خلل وارد ننماید:

قسمت چهارم - هر کشور متعهدی می‌تواند با در نظر گرفتن مقررات این موافقتنامه به اقدامات زیر مبادرت ننماید.

(۱) سیر هر گونه سرویس هواپیمایی بین‌المللی را داخل قلمرو خود تعیین و فرودگاههایی

که هر یک از چنین سرویسها ممکن است از آن استفاده نمایند.

۲) برای استفاده از فرودگاهها و سایر تسهیلات مربوطه عوارض عادلانه و مناسبی تحمیل و یا اجازه تحویل آن را بدهد این عوارض نباید بالاتر از میزانی باشد که برای استفاده از چنین فرودگاهها و تسهیلات از هواپیماهای ملی آن کشور که در سرویسهای بین المللی مشابهی اشتغال دارند دریافت می گردد مشروط بر این که هر گاه عوارضی که برای استفاده از فرودگاهها و سایر تسهیلات تحمیل گردد مورد اعتراض کشور متعاقد ذینفع قرار گیرد منوط به تجدید نظر شورای سازمان هواپیمایی کشوری بین المللی که به موجب مقررات قرارداد فوق الذکر تأسیس گردیده خواهد بود شورای مزبور گزارش امر را به ضمیمه توصیه های مربوط به آن برای توجه کشور یا کشورهای مربوطه ارسال خواهد داشت.

قسمت پنجم - هر کشور متعاهدی برای خود این حق را محفوظ خواهد داشت که از اعطای گواهینامه یا اجازه نامه ای را به یک بنگاه حمل و نقل هوایی کشور متعاقد دیگر خودداری نموده و یا آن را لغو نماید در هر مواردی که آن کشور قانع نشود که مالکیت عمده و نظارت مؤثر به اتباع کشور متعاقد دیگر واگذار گردیده است یا در موردی که چنین بنگاه حمل و نقل هوایی از رعایت قوانین جاریه کشوری که در آنجا به بهره برداری اشتغال دارد خودداری نماید یا تعهدات خود را طبق این موافقتنامه انجام ندهد.

ماده ۲ - قسمت اول - یک کشور متعاقد در مواقعی که تشخیص دهد که عمل کشور متعاقد دیگری که در این موافقتنامه شرکت دارد موجب زحمت و بی عدالتی برای وی می شود می تواند از شوری درخواست بررسی وضعیت را بنماید شوری پس از وصول درخواست در این باب تحقیقات به عمل خواهد آورد و کشورهای مربوطه را برای مشاوره دعوت خواهد نمود. چنانچه چنین مشاوره رفع اشکال را ننماید شوری نظر خود را پیشنهاد نموده و توصیه های شایسته به کشورهای ذینفع خواهد نمود هر گاه از آن پس کشور متعاقد مربوطه به نظر شوری از اجرای اقدامات صحیح و مقتضی بدون جهت استنکاف نماید شوری می تواند به مجمع عمومی سازمان فوق الذکر توصیه نماید که چنین کشور متعاقد را از حقوق و مزایایی که به موجب این موافقتنامه از آن برخوردار می شوند تا زمانی که یک چنین اقدامی را به عمل نیاورده محروم سازد مجمع با تصویب اکثریت دو سوم آراء کشور مزبور رابرای هر مدتی که جائز بداند و یا تا زمانی که به نظر شوری اقدام اصلاح آمیز از طرف آن کشور به عمل نیامده است بدین ترتیب معلق خواهد ساخت. قسمت دوم - اگر هر گونه اختلاف نظری بین دو کشور یا عده ای از کشورهای متعاقد راجع به تفسیر و اجرای موافقتنامه روی دهد به طوری که نتوان بامذاکرات آن را حل نمود فقرات فصل هیجده قرارداد مذکوره فوق در این مورد به همان ترتیبی که نسبت به هر گونه عدم توافق راجع به تفسیر و اجرای قرارداد فوق الذکر مقرر شده است به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۳ - این موافقتنامه تا زمانی که قرارداد فوق الذکر به قوت خود باقی است

معتبر خواهد بود معذالک کشور متعاهدی که در این موافقتنامه شرکت دارد می تواند آن را فسخ نماید مشروط بر این که یک سال قبل مراتب را به دولت کشورهای متحد آمریکا اعلام دارد. دولت کشورهای متحد آمریکا به فوریت اعلام کناره گیری کشور مزبور را به اطلاع سایر کشورهای متعاهد خواهد رسانید.

ماده ۴ - تا زمانی که قرارداد فوق الذکر به مورد اجرا گذارده نشده است کلیه مراجعات به آن غیر از آنچه در قسمت ۲ ماده دوم و ماده پنجم ذکر گردیده است به موافقتنامه موقت هواپیمایی کشوری بین المللی که در شیکاگو در تاریخ هفت دسامبر ۱۹۴۴ منعقد شده است احاله خواهد گردید و مراجعات به سازمان هواپیمایی کشوری بین المللی و مجمع عمومی و شوری از مراجعات به سازمان موقت هواپیمایی کشوری بین المللی و مجمع موقت و شوری تلقی خواهد گردید.

ماده ۵ - در این قرارداد کلمه قلمرو همان است که در ماده ۲ قرارداد مذکور در ماده فوق تعریف گردیده است.

ماده ۶ - امضاءها و پذیرشهای موافقتنامه:

امضاکنندگان زیر نمایندگان کنفرانس هواپیمایی کشوری بین المللی که در تاریخ اول نوامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو منعقد گردیده است این موافقتنامه را به امضاء خود رسانیده و استحضار دارند که دولت کشورهای متحده آمریکا را باید به اسرع اوقات ممکنه از طرف هر یک از دولتهایی که از جانب آنها این موافقتنامه امضاء شده است مطلع گردانند که امضایی که از طرف آن دولت شده است دال بر پذیرش این موافقتنامه و تعهدات مقرر آن از طرف آن دولت خواهد بود.

هر کشوری که عضو سازمان هواپیمایی کشوری بین المللی باشد این موافقتنامه را به عنوان تعهدی قبول می نماید که مستلزم اعلام قبولی آن کشور به دولت کشورهای متحده آمریکا می باشد پذیرش این موافقتنامه از تاریخ وصول اعلامیه فوق الذکر به دولت کشورهای متحده آمریکا مؤثر خواهد بود.

این موافقتنامه موقعی بین کشورهای متعاهد به موقع اجراء گذارده می شود که مورد موافقت هر یک از کشورهای مربوطه واقع گردیده و موافقت هر یک از آنها به وسیله دولت متبوع آن به دولت آمریکا اعلام گردیده باشد دولت کشورهای متحده آمریکا به هر یک از امضاکنندگان قرارداد که موافقت خود را اعلام داشته است تاریخ موافقت سایر کشورها را ابلاغ نموده و موعد اجرای این قرارداد را جداگانه به هر کشوری اطلاع خواهد داد. به استناد مراتب بالا امضاکنندگان زیر نمایندگان مجاز به نمایندگی از طرف دولت متبوعه خود در تاریخی که مقابل هر امضایی جداگانه مندرج است این موافقتنامه را امضاء می نمایند.

این موافقتنامه در تاریخ هفتم دسامبر ۱۹۴۴ در شیکاگو به زبان انگلیسی تنظیم گردیده است. متنهای انگلیسی و فرانسه و اسپانیولی که به طور تساوی معتبر می باشند در واشنگتن د.ث. در دسترس امضاکنندگان قرار خواهد گرفت. هر دو متن پس از امضا در بایگانی دولت کشورهای متحده آمریکا ضبط و رونوشت گواهی شده آنها به کلیه کشورهای

که این موافقتنامه را ممکن است پذیرفته یا امضاء بنمایند ارسال خواهد شد.
متن قرارداد فوق ضمیمه قانون اجازه الحاق دولت ایران به مقررات هواپیمایی کشوری
بین المللی بوده و صحیح است .
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

© ۱۳۹۶ حق کپی رایت متعلق به مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی ایران می باشد